"6D011700 - Kazak Dili ve Edebiyatı uzmanı Kudaybergenova Kunimzhan Tynyshbekkızı'nın Felsefe Doktoru (Doktora) derecesi için yazılmış olan "Yüksek öğretim kurumlarında Sır Süleyleri'nin eserlerindeki edebi imaj ve imaj probleminin öğretilmesinin bilimsel ve metodolojik temelleri" konulu tezine yabancı bir bilimsel danışmanının

FİKRİ

1. Araştırma konusunun önemi.

Tez çalışmasının, Sır Süleyleri'nin eserlerindeki "edebi imaj", "tasavvur" ve etkili öğretim yöntemlerinin incelenmesi, milli edebiyatımızın gelişmesindeki ihtiyaç duyulan bir konu olduğunun bilimsel temelde değerlendirilmesi önem arz etmektedir. Dolayısıyla tez öğrencisi K. Kudaybergenova, bu çalışmasında sanatsal düşüncenin ulusal karakterini tanımlama ve dünya eğilimlerinin sürekliliği gibi önemli soruna Sır Süleylerin'nin çalışmasında bir çözüm buldu.

2. Elde edilen sonuçların geçerlilik ve tutarlılık, yeniliğinin derecesi.

K.T. Kudaybergenova'nın "Yüksek öğretim kurumlarında Sır Süleyleri'nin eserlerindeki edebi imgeler ve imgeler sorununu öğretmenin bilimsel-metodik temelleri" araştırmasının bilimsel sonuçlarının tez gereklilikleri düzeyinde olduğuna inanmak için iyi bir neden var. Özellikle başlıca bilimsel sonuçlar şunlardır:

- Sır Süleyleri'nin eserlerindeki "imger", "imgerlilik" sorunu edebiyat biliminin kurallarına göre karşılaştırmalı analizle tespit edilmiş;
- Sır Süleyleri eserlerinin öğretim yöntemleri ve içerik yapısı konusunda kapsamlı çalışmalar yapılmış;
- Sır Süleylerin sanatsal masası, figüratif oymalar bilimsel olarak kanıtlanmıştır;
- Seçmeli dersin programı ve müfredatı sunulur.

3. Tezin özgünlük düzeyi.

Araştırma çalışmasının her bölümünde formüle edilen sonuçlar bilimsel temellidir. Edebiyat ve bilim adamlarının görüşlerine dayanır ve çeşitli bilimsel eserler tarafından yönlendirilir. Sır Süleyleri'nin, edebi metinde "edebi imge", "imgesel" imaj yaratma yöntemlerinin sanatsal dünya görüşüne göre yönlendirilmiştir. Üniversitelerde Sır Süleyleri eserlerinin öğretilmesinin pedagojik ilkelerine dayanmaktadır. Araştırmacının tezde formüle ettiği tüm sonuçlar, noktalar ve çıkarımlar gerçektir.

4. Tezin bilimsel yeniliği.

Araştırıcının Sır Süleyleri eserlerindeki imgelem ve öğreti arayışı, onun benzersiz ve iyi tartışılmış görüşlerine yansıyor. Bireysel yazarların çalışmalarını analiz etmek ve özetlemek, tez yazarının kişisel katkısını, yani yenilik derecesini gösterir.

Örneğin, Sır Süleyleri'nin destanlarındaki görüntülerin fantastik, romantik, destansı vb. olarak bölünmesi. T. İztileuov'un "Şahnama" adlı eserinde bir kahramanın portresi

Kulağı yurt urganı gibidir.
Parmakları çınar ağacı gibidir
Toynakları at nalı gibidir, -

diyerek destansı imajın ortaya çıkarılması tez yazarının kişisel katkısını ve yeniliğini ortaya koymaktadır.

Sır Süleyleri, öğrencilerin mesleki iletişim becerilerinin geliştirilmesi, yeni teknolojinin sunumu ve eserlerin öğretilmesine ilişkin didaktik ilkeleri sistematize etmiştir.

5. Tezin bireysel olarak yazılmış bilimsel sınıflandırma çalışması gerekliliklerine uygunluğu.

Varılan sonuçlar birbiriyle ilişkilidir ve analiz sonuçlarına dayanmaktadır. Her bölümün amacı daha da netleşiyor. Her bölüm birbiriyle bağlantılı ve koordinelidir.

6. Tezin içeriği ve biçimlendirilmesindeki eksiklikler.

1. Araştırmanın ikinci bölümünde yer alan öğretim yöntemleri özetlenecek olursa,
2. Sır Süleyleri'nin eserlerindeki imge sorununa eleştirel bir yaklaşım yansıtılsaydı çalışma daha ciddi olurdu.

7. Tezin ana ilkelerinin, bulgularının ve sonuçlarının yayınlanmasının yeterli düzeyde eksiksiz olduğunun doğrulanması.

Kazakistan Cumhuriyeti Bilim ve Yüksek Öğrenim Bakanlığı tarafından eğitim ve bilim alanında kalite kontrol listesinde önerilen dergilerde 6 makale, uluslararası, ulusal (ülke düzeyinde) ve bölgesel konferanslarda 8 makalesi yayınlanmıştır.

8. Kamu savunmasına teslim olmak.

Özetle, savunulacak olan Kudaybergenova Kunimzhan Tynyshtykbekkızı'nın çalışmasının önemli bir bilimsel çalışma olarak değerlendirilmesini ve tez çalışmasının açık bir konseyde savunulmasını öneriyorum.

Profesör Dr. Hülya Kasapoğlu Çengel
Yabancı bilimsel danışman
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

«6D011700 – Қазақ тілі мен әдебиеті мамандығы бойынша Құдайбергенова Күнімжан Тынышбекқызының «Жоғары оқу орындарында сыр сүлейлері шығармаларындағы әдеби бейне және бейнелілік мәселесін оқытудың ғылыми-әдістемелік негіздері» тақырыбындағы философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін дайындаған диссертациясына шетелдік ғылыми кеңесшінің

ПІКІРІ

1. Тақырыптың өзектілігі. Сыр сүлейлері шығармаларындағы «әдеби бейне», «бейнелік» және оны оқытудың тиімді әдістерін зерттеу ұлттық әдебиетіміздің дамуындағы зәру мәселелердің бірі екенін ғылыми негізде бағалау – диссертациялық еңбектің өзекті мәселелерінің бірі. Сондықтан диссертант К.Құдайбергенова осы еңбегінде Сыр сүлейлерінің шығармаларындағы көркемдік ойлаудың ұлттық сипаты мен әлемдік үрдіс сабақтастығы айқындауының маңызды мәселе екені шешуін тапқандай.

2. Диссертацияға қойылатын талап деңгейіндегі ғылыми нәтижелері.

Диссертант К.Т.Құдайбергенованың «Жоғары оқу орындарында сыр сүлейлері шығармаларындағы әдеби бейне және бейнелілік мәселесін оқытудың ғылыми-әдістемелік негіздері» атты зерттеуінің ғылыми нәтижелері диссертация қойылатын талаптарының деңгейінде деп есептеуге толық негіз бар. Атап көрсетсек, басты ғылыми нәтижелер төмендегідей:

- Сыр сүлейлері шығармаларындағы «бейне», «бейнелілік» мәселесі әдебиеттану ғылымындағы ережелерге сай салыстыра талдау арқылы айқындалған;
- Сыр сүлейлері шығармаларын оқыту әдістері мен мазмұндық құрылымына кешенді жұмыстар жүргізілген;
- Сыр сүлейлерінің көркемдік кестесі, бейнелілік нақыштары ғылыми тұрғыдан дәлелденген;
- Таңдау пәніне арнап бағдарлама, силлабус ұсынылған.

3. Диссертацияның шынайылық деңгейі.

Зерттеу жұмысының әрбір бөліміндегі тұжырымдалған нәтижелер ғылыми негізде дәйектелген. Әдебиеттану мен әдіскер ғалымдардың пікірі негізге алынып, әртүрлі ғылыми еңбектер басшылыққа алынған. Сыр сүлейлерінің көркем мәтіндегі «әдеби бейне», «бейнелілік» образ жасау тәсілдері, суреткерлік дүниетанымы басшылыққа алынған. ЖОО-да Сыр сүлейлерінің шығармаларын оқытудың педагогикалық ұстанымдары арқылы негізделген. Ізденушінің диссертацияда тұжырымдалған әрбір нәтижелері, түйіндері мен қорытындылары шынайы.

4.Диссертацияның ғылыми жаңалығы.

Ізденушінің Сыр сүлейлері шығармаларындағы бейнелілік мәселесі мен оқытудағы ізденістері өзіндік дара және дәлелді пікірлермен көрініс

тапқан. Жеке-жеке авторлардың шығармаларына талдау жасап, түйіндеуі диссертанттың жеке үлесі, яғни тың жаңалық дәрежесін танытады.

Мысалы, Сыр сүлейлерінің дастандарындағы образдарды фантастикалық, романтикалық эпикалық т.б деп бөлуі. Т.Ізтілеуовтің «Шаһнамасындағы» батыр портретін

Құлағы – киіз үйге үзік болар,
Түктері болатұғын тартса желі.
Саусақтары – шынардың ағашындай
Тырнағы тұлпарлардың тағасындай, -

деп беріп, эпикалық образды ашуы диссертанттың жеке үлесі, тың жаңалығын айқындай түседі.

Сыр сүлейлерінің шығармаларын оқытуда студенттердің кәсіби қарым-қатынас дағдыларын дамыту, жаңа технология ұсынуы, оқытудың дидактикалық ұстанымдарын жүйелеген.

5. Диссертацияның жеке жазылған ғылыми классификациялық жұмысқа қойылатын талаптарға сәйкес келуі.

Жасалған тұжырымдар өзара сабақтасып, талдаулар қорытындысына негізделген. Әрбір бөлімнің мақсаты нақтыланған. Бөлімдер бір-бірімен сабақтасып, үйлесім тапқан.

6. Диссертацияның мазмұнындағы, рәсімделуіндегі кемшіліктер.

1. Зерттеу жұмысының екінші бөліміндегі оқыту әдістері ықшамдалып берілсе;

2. Сыр сүлейлері шығармаларындағы бейнелілік мәселесіне сыншылдық көзқарас көрініс тапқанда жұмыс салмақтана түсер еді.

7. Диссертацияның негізгі қағидасының, нәтижесінің, тұжырымдары мен қорытындыларының жариялануының жеткілікті толықтығына растама.

Диссертациялық жұмысты орындау кезінде алынған нәтижелер мен қорытындылар бойынша ҚР Ғылым және Жоғары Білім министрлігінің Білім және ғылым саласындағы бақылау саласы ұсынған тізімдегі журналдарда 6 мақала, шетелдік рейтингілі ғылыми журналдарда 2 мақала, 9 ғылыми мақала халықаралық, республикалық конференциялардың материалдар жинағында жарияланған.

8. Көпшілік алдында қорғауға жіберуге ұсыну.

Түйіндеп айтқанда, қорғауға ұсынылғалы отырған Құдайбергенова Күнімжан Тыныштықбекқызының еңбегін маңызды ғылыми еңбек деп бағалаған орынды, диссертациялық жұмысын ашық кеңесте қорғауға ұсынамын.

Шетелдік ғылыми кеңесші
Анкара Ходжа Байрам Вели
университетінің PhD докторы, профессор Хулия Касаплоғлы Ченгел

Мөр: Түркия Республикасы, Анкара Ходжа Байрам Вели Университеті, Әдебиет Факультеті Деканаты

Аударма түрік тілінен қазақ тіліне аудармашы

Ботабаева Жанат Тұңғышбайқызы

қолы ________________________________

Қызылорда қаласы «22» қыркүйек 2023 жыл

Мен, Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінің Халыққа құқықтық көмек және заңгерлік қызмет көрсетуді ұйымдастыру комитеті берген № 000761 от 05 ақпан 2007 жылы берілген лицензияның негізінде әрекет жасаушы Ибраева Жанар Ықласовна, Қызылорда нотариаттық аймағының нотариусы, аудырамашы Ботабаева Жанат Тұңғышбайқызы менің көзімше қойған қолының түпнұсқа екендігін және көшірменің түпнұсқасымен сәйкес екендігін куәландырамын. Құжатқа қол қоюшының жеке басы анықталды.

Тізілімде №2467 болып тіркелді.
Жеке нотариусқа төленген сома
Нотариус

Ибраева Жанар Ықласовна
Жеке нотариус

прошит
пронум
на 4 стр.

ET8100701230922183729N312203
Нотариаттық іс-әрекеттің бірегей нөмірі / Уникальный номер нотариального действия